

versben megelevenített édenkertet figyelő tekintet pozícióját. A címadó költemény harmadik textusa jól mutatja, hogy a poétikai tér szervezése nem mentes az akadályoktól. *A Visszajárok még a kertbe* kezdetű versben a cselekvő igék mellett (visz-szajárok, felgyújtja, emlékszem, nem jöttek, hazudott) a főnévi igenevek kerülnek túlsúlyba. A szöveget olvasva nyilvánvalóvá válik, hogy az eseményszerűség, a kert benépesítése (az első két szakaszban) olyan distanciában van, amelynek feloldódása csak az újramondás cselekvő/teremtő eljárásaival lehetséges: „A rózsabokrot a teraszról / nézni végig, akár egy fénykép / negatívjait, ahogy valaki felgyújtja. // Emlékszem, háromszor, / még integettem is, / ahogy öntözi a muskátlit, / végigsimítja tenyerét. // Most semmi sincsen, / a varjak nem jöttek haza, / a túlnőtt hajtásokat / meg nem sikerült levágni, // mindenki hazudott nekem” (*A teraszról nézni végig*).

Lázár Bence András költői indulása ígéretes. Kérdés, hogy figyelme milyen tematikák felé sodródik tovább. Mert a hajótörött előbb-utóbb partot ér (bolygónk törvénye ez), s akkor újra kell kezdeni, újat kell mondani. Ennek alapja – teraszként akár – mindenesetre le-téteztett.

SÜTŐ CSABA ANDRÁS

(*Parnasszus könyvek, Budapest, 2010, 88 oldal, 980 Ft*)

BAJNAI NÓRA KATALIN: *Ön-zene*

Bajnai Nóra Katalin első kötete ígéretes pályakezdés. A fiatal költőnő a kortárs magyar lírában, azon belül is főként a női költészetben szokatlanul könnyed, játékos hangot üt meg verseiben, melyeknek jelentős része túlmutat az önvallomáson – egy egész nemzedék kissé talán nárcisztikus önértékelését, világképét fejezi ki, ily módon viszonylag könnyedén képes lehet megszólítani a versértő fiatal értelmiséget.

Már a kötet nyitóversében, a címadó *Ön-zene*-ben is burkolatlanul megfogalmazza, mennyire önző lény, avagy, miként Bajnai írja, „önző műnem” az ember. Ám mindezt nem valamiféle patetikus, tragikus kijelentésként tárja elénk, hanem könnyed játékosággal. Nincs jelen metafizikai elvágódás sem, felettes értékek valamiféle elvont keresése, pusztán a jelen, a *carpe diem*-életérzés. Többek között ennek kapcsán érdemes megemlíteni a második ciklus (*Országos könyvtár*) egyik kissé avantgárdba hajló, *Ütemterv* című versét.

Ahogy haladunk előre a kötetben, úgy tárulnak elénk eldobott cigarettacsikkek, kávéházi szegletek, kocsmaasztalok, szerelmek és szakítások. Azonban nem csupán a lírai szubjektum személyes érzéseiről kapunk beszámolókat, hanem voltaképp önmagunkra is ráismer-

hetünk, például a címadó ciklus utolsó rövid versében.

A kötet harmadik, *Szóma* című ciklusa rájátszás Aldous Huxley *Szép új világ* című regényére, melyben a szóma olyan mindenkinek intézményesen adagolt drog, amely megszabadít minden szomorúságtól, gondtól, s egy imaginárius világot teremtvé a tökéletes boldogság illúzióját nyújtja az embernek.

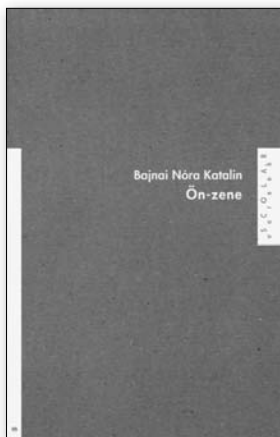
A kötet negyedik, *A pillanatragasztó* című ciklusa, magát a címet is játékba hozva, ismételten csak a pillanatnyi örömek értékét, az emberi létezés pillanatnyi voltát fogalmazza meg. A versekben felvázolódik egy szerelmi történet, illetve egy szakítás laza narratívája is, azonban mivel körünkben maga a szerelem is pillanatnyi, sok esetben a másik elfeledésével záruló élmény, ez a ciklus sem lehet tragikus. A szerelem és általában az élet maga a végesség, s paradox módon még a végesség is véget ér. Ebben azonban nincs semmi tragédia, csupán az emberi élet profán természete.

Nincs visszaút. A csalódások után meg kell tanulni túlélni a múlton, s Bajnai költői beszélője voltképp ezt is teszi. A kötet utolsó,

Próbaszárny (Tollak) című ciklusa megkísérel kilépni a mindennapok addig az egész könyvet átható világából, néhány lépést téve a távolba, a metafizikai valóság felé.

Még ha ebben a világban időnként lehet is okunk a pesszimizmusra, a távoli tájakra való elvagyódás talán adhat némi megnyugvást. Itt már kevesebb az ironia és az önironia, a tét azonban még mindig nem valamiféle visszavonhatatlan tra-

gédia túlélése, csupán mindennapi csalódásaink, nehézségeink feldolgozása, s ezáltal önmagunk jobb megértése. A kötet utolsó, *Hátúszóforduló* című verse az addigi játékosságból, ironiából és önironiából mintha tenne egy lépést kifelé, a filozófiai mélységek felé. A fiatal költőnek

végén már nem csupán játszik és képet fest saját generációjának mindennapi tapasztalatairól, hanem életbölcsségeket is megfogalmaz.

A szabad akaratra és az emberi élet egyszerűségére való költői reflexió immár egy majdani érett költészet irányába mutat, mely idővel talán kilép a generációs életérzést megörökítő, helyenként kissé talán még éretlen játékosságból. A mindössze huszonnégy éves költőnek

azonban még bőven van ideje, hogy első kötetének esetlenségeit, melyek szinte minden fiatal költőre jellemzők, fokozatosan maga mögött hagyja. Mint fentebb írtam, Bajnai Nóra Katalin első kötete ígéretes pályakezdés: annak ellenére, hogy bizonyos darabjai még a fiatalos spontaneitás, a megkomponálatlanság, a kiforratlanság jegyeit viselik magukon, nem hagy hiányérzetet az olvasóban, s magasan az elsőkötetes ifjú költők felé támasztható elvárások felett teljesít. Tehát mindenképpen értékes mű, mely olvasásra, továbbgondolásra érdemes.

KÁNTÁS BALÁZS

(*Scolar Kiadó, Budapest, 2009,*
72 oldal, 1600 Ft)

GYÖRI KATALIN:

Bojti

*Történet egy nagyszívű
kiskutyáról*

Egy kutyamama és tíz kicsi – nem indián, csak kutyakölyök. Aprócskák, vaksik, dundik, éhesek, tejszagúak. Egy alom, egy család, az anyai gondoskodás ölelésében, kicsiny, de teljes világ, ha kutyányi is. Hogy aztán egy pillanat alatt felboruljon a rend, az otthon, a biztonság, és durva, értelmetlen, idegen erő zúzza szét a meghitt családi boldogságot. Egy otromba, kí-

méletlen kéz, egy zsák félelmetes, rideg bőrtőne, egy jeges folyó benító hidegsége és levegőhiány. És kölykeket mentő, végsőkéig, a pusztulásig küzdő anyakutya, és értelmetlen pusztulása az ártatlan kicsinyeknek. Embervilág. Csak az ember képes ilyen tudatosan pusztítani. Az állatokat, környezetét, embertársait – gondolom én.

Bojti, a történet hőse nem tűnik ki semmiben. Valószínűleg nem fajtatiszta, nem használható vadászatra sem. Egyszerű, világosbarna szőrű állat, az egyetlen megmaradó az alomból, akit az anya meg tudott menteni. Aki elveszti testvérkéit és elveszti anyját is. Aki traumák sokaságán esik át. Megjárja az utcát, kóbor állatként vészeli át a telet. Megismeri a sintértelepet is. Kiképzik vakvezető kutyának, ahol meg kell tanulnia, hogy a gazda biztonsága az első, szava szent, s hogy a kutya hűségesebb mindhalálig. Meg is tanulja. Mégis a szeretetről szól ez a könyv. A szívről. Az önfeláldozásról, a jóságról. Nehéz meghatottság nélkül végigolvasni, akkor is, ha tudjuk, manapság nem divat meghatódni.

Győri Katalin könyvét gyermekeknek szánta. De tudjuk, hogy a gyermekeknek írott könyvek közül mindig azok a legértékesebbek, amelyek egyformán szólnak mindenkinek. Ilyen ez a történet is: nemcsak a gyermeki lelket, a felnötte-